

JOENSUUN KAUPUNGIN OMISTAJAPOLIITTINEN OHJELMA 2018 - 2020

Hyväksytty Joensuun kaupunginvaltuustossa 18.12.2017 § 156

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
2. Joensuun kaupungin visio ja strategia	3
3. Omistajapolitiikan päämäärä ja yleiset linjaukset	4
3.1. Omistaminen ja toiminta markkinoilla.....	5
4. Joensuun konsernin omaisuus ja sen tarkastelukulmat.....	5
4.1. Omaisuuden arvo.....	6
4.2. Omistusten/omaisuuserien tarkastelukulmat	6
5. Joensuun kaupungin konsernirakenne, Joensuun konserni 1.9.2017	7
6. Joensuun kaupungin omistajapolitiittiset linjaukset.....	8
6.1. Peruskaupunki	8
6.1.1. Maa- ja vesialueet.....	8
6.1.2. Kiinteät rakenteet ja laitteet	8
6.1.3. Koneet ja kalusto	9
6.1.4. Rahastot ja pankkisaamiset	9
6.1.5. Liikelaitokset.....	9
6.1.6. Taseyksikkö.....	10
6.1.7. Taserahastot	11
6.1.8. Kaupungin takauspolitiikka	12
6.2. Kaupungin tytäryhtiöt	12
6.2.1. Elinvoimajohtokunnan ohjauksessa olevat elinvoimayhtiöt.....	13
6.2.2. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olevat tytäryhtiöt	14
6.2.3. Hallintopalvelujen ohjauksessa olevat tytäryhtiöt	17
6.3. Osakkuusyhtiöt ja muut yhtiöomistukset.....	17
6.3.1. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olevat osakkuusyhtiöt ja muut yhtiöomistukset	17
6.3.2. Hallintopalvelujen ohjauksessa olevat osakkuusyhtiöt.....	18
6.4. Säätiöt.....	18
6.5. Kuntayhtymät	20
7. Voimassaolo ja asiakirjan päivittäminen	21

1. Johdanto

Kaupungin pääoman tehokas käyttö on yhtä merkittävää kuin käyttötalouden hallinta.

Omistajapolitiikan tavoitteena on turvata kaupungin pitkäjänteinen toiminta ja varmistaa pääoman käytön sekä omaisuuden hankintaan ja hoitoon liittyvän päätöksenteon systemaattisuus, pitkäjänteisyys ja pääoman käytön tehokkuus.

Kaupunginvaltuuston hyväksymässä omistajapoliittisessa ohjelmassa määritellyt omistajapoliittiset linjaukset ohjaavat kaupungin pääoman käyttöä ja eri omaisuuseriä koskevaa päätöksentekoa.

Omistajapoliittisen ohjelman lähtökohtana ovat kaupungin kehittämistavoitteet ja niiden tarkoituksena on tukea kaupunginvaltuuston 25.9.2017 hyväksymän konsernistrategian toteutusta.

Kaupunginvaltuuston 24.4.2017 hyväksymillä konserniohjeilla luodaan puitteet omistajaohjaukselle kaupungin tavoitteiden mukaisesti ja varmistetaan, että kaupungin tytäryhteisöjen toiminnassa otetaan huomioon kaupunkikonsernin kokonaisuus.

Omistajapoliittinen ohjelma on toimintaa suuntaava ja näin ollen suhteellisen pysyvä. Omistajapoliittisista linjauksista poiketaan vain painavasta syystä. Kaupungissa on kuitenkin jatkuvasti etsittävä mahdollisuuksia tehostaa toimintaa ja olosuhteiden muuttuessa muuttaa myös omistajapolitiikkaa.

2. Joensuun kaupungin visio ja strategia

Kaupungin omistajapolitiikan lähtökohtana ovat kaupungin tulevaisuuden kehitysnäkymät ja niihin pohjautuva konsernistrategia (hyväksytty kaupunginvaltuustossa 25.9.2017 § 111).

Konsernistrategian visio on: Koulutuskaupunki Joensuu Itä-Suomen kärkeen sivistyksessä, elinvoimassa ja hyvinvoinnissa – kestävästi yhdessä.

Strategia koskee kaikkia kaupunkikonsernin palveluja ja yhtiöitä. Strategiassa linjataan kaikille yhteisiä asioita. Toimeenpanoon laaditaan tarkentavat ohjelmat sekä konserniyhtiöiden tavoite- ja tulossopimukset. Strategiassa varaudutaan tulevaan maakuntauudistukseen.

Joensuun kaupunkikonsernin toiminnan pääteemat ovat:

- elinvoima, työllisyys ja yritysystävällisyys
- hyvinvointi ja sivistys sekä
- kaupunkiympäristö

Kaupungin hallinto organisoituu näiden pääteemojen mukaisesti (hallintosääntö).

Kaikki toimialat tukevat toisiaan ja strategisia teemoja, jotka ovat vetovoima, kestävyys ja yhdessä tekeminen kaikilla tasoilla.

Omistajapoliittinen ohjelma on yksi konsernistrategian toimeenpano-ohjelma. Toimeenpano-ohjelmat seuraavat konsernistrategian teemoja.

3. Omistajapolitiikan päämäärä ja yleiset linjaukset

Joensuun kaupunki on aktiivinen, vaativa ja johdonmukainen omistaja, joka varmistaa omien omistustensa tehokkaan hyödyntämisen kaupunkilaisten hyväksi.

Omistajapolitiikan tarkoitus on osaltaan liittää konserniin kuuluvat yhteisöt osaksi kaupungin strategista johtamista.

Joensuun kaupungin omistajapolitiikan ja omistajapoliittisten linjausten tarkoituksena on selkeyttää omistamiseen liittyviä tekijöitä. Omistajapoliittisten linjausten ja periaatteiden kautta on mahdollista tehdä johdonmukaisia ratkaisuja konkreettisissa asioissa.

Omistajaohjaus tarkoittaa kuntalain 46 §:n kukaan toimenpiteitä, joilla kunta omistajana tai jäsenenä vaikuttaa yhtiön ja muun yhteisön hallintoon ja toimintaan. Joensuun kaupungin omistajaohjaus toteutetaan konsernistrategian, omistajapoliittisen ohjelman, konserniohjeiden, yhtiökohtaisten tavoite- ja tulossopimusten sekä talousarvion kautta. Eri toimielinten ja viranhaltijoiden toimivalta määritellään hallintosäännössä ja konserniohjeissa.

Omistaminen ei ole kaupungille itsetarkoitus, vaan sen tulee aina olla harkittua toimintaa, joka perustuu valittuihin kriteereihin. Tärkein kriteeri on, että omistus on olennaista kaupungin konsernistrategian toteuttamisen kannalta ja että se tukee valittuja päämääriä. Tämän lisäksi omistamisen tulisi olla aina taloudellisesti kannattavaa. Omistamisen kolmantena kriteerinä on korkealaatuisten palvelujen tuottaminen kustannustehokkaasti. Omistaminen on arvioitava nykyhetken ja tulevaisuuden toimintaympäristöön perustuen.

Kaupunkikonsernin kokonaisuus otetaan huomioon omistamiseen liittyvissä päätöksissä. Kaupunkikonsernia tarkastellaan kokonaisuutena, jossa konsernin yksittäisen yhtiön omistamiseen, omistuksesta luopumiseen tai kaupungin yksikön yhtiöittämiseen liittyvät päätökset eivät saa johtaa koko konsernin talouden tai toiminnan kannalta negatiiviseen lopputulokseen.

Yhtiömuotoista toimintatapaa hyödynnetään, kun toiminta ja palvelut on tarkoituksenmukaista ja taloudellista hoitaa erillisessä osakeyhtiössä. Yhtiömuoto ei ole itsetarkoitus, vaan eräs mahdollisuus toiminnan järjestämiseen.

Omistajaohjauksen tulee olla aktiivinen toimija kehittäessään konsernikokonaisuutta muuttuvassa toimintaympäristössä. Kaupunkikonsernin toimintaympäristöön vaikuttavia tekijöitä ovat mm. sekä EU- että kansallisen tason lainsäädäntö, kansantalouden ja kuntatalouden tila, julkisen talouden kestävyysvaje, maakuntauudistus sekä kunta- ja palvelurakenteiden muutos. Edelleen kaupungin toiminnan julkisuus ja tiedonvälityksen nopeutuminen sekä vaatimukset tiedon läpinäkyvyydelle asettavat haasteita julkiseen omistamiseen. Toimintaympäristön muutokset tapahtuvat aiempaa nopeammin, joten myös Joensuun kaupunkikonsernin tulee varautua muuttuvan toimintaympäristön haasteisiin ja sen on muutettava toimintatapojaan vaatimusten mukaisesti.

Kaupunki tarkastelee kiinteistö- ja maaomistuksiaan tavoitteena toiminnallisesti ja taloudellisesti järkevät ratkaisut.

Keskeisille tytäryhtiöille asetetaan selkeät ja mitattavat taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Kaupunki sijoittaa uutta pääomaa yhtiöihin pääsääntöisesti vain liiketoiminnan kehittämiseen, laajentamiseen tai toimenpiteisiin, jotka parantavat työllisyyttä kaupungin alueella. Pääomittaminen vaatii aina perusteelliset selvitykset ja taustalaskelmat.

Kaupungin yhtiöissä toiminnan tulosta ja kannattavuutta verrataan toimialan yhtiöiden vastaaviin lukuihin. Kaupunki edellyttää omistamiensa yhtiöiden toimivan tehokkaasti.

Kaupunki on vastuullinen ja eettinen omistaja. Kaupunki on sitoutunut omistamiensa yhtiöiden kautta harjoittamaan vastuullista ja kestävää kehitystä tukevaa liiketoimintaa.

3.1. Omistaminen ja toiminta markkinoilla

Kaupungin omistama yhteisö toimii kilpailutilanteessa markkinoilla, kun yhteisö tuottaa palveluja tai tavaroita avoimilla markkinoilla ja toiminnassa on kyse kilpailutilanteesta yksityisten tuottajien kanssa eikä kyseessä ole yhteiskunnallista erityistehtävää hoitava yhteisö (esim. asuntojen vuokraamista sosiaalisin perustein harjoitettava yhteisö) tai muutoin erityisasemassa oleva yhteisö (esim. vesihuoltopalveluja tarjoava yhteisö tai jätelain mukainen kuntien omistama yhtiö).

Markkinoilla toimiviin yhteisöihin sovelletaan markkinasijoittajaperiaatetta, jonka mukaan kaupunki toimii omistajana vastaavin periaattein kuin yksityinen, huolellinen ja harkitseva sijoittaja toimisi.

Taloudellista toimintaa tulee harjoittaa osana kaupunkikonsernia siten, että turvataan tasapuoliset kilpailunedellytykset eli kilpailun neutraalisuus julkisen ja yksityisen elinkeinotoiminnan välillä. Toiminnan harjoittamisessa ja tavaroiden ja palveluiden hinnoittelussa tulee huomioida kuntalain, kilpailulain ja Euroopan Unionin kilpailusääntöjen rajoitukset.

Lähtökohtaisesti kaupunki ei laajenna yhtiömuotoista toimintaansa toimialoille, joilla on toimivat markkinat.

Ns. in-house-yhtiöitä voidaan perustaa esimerkiksi kuntien yhteisiä palveluja varten.

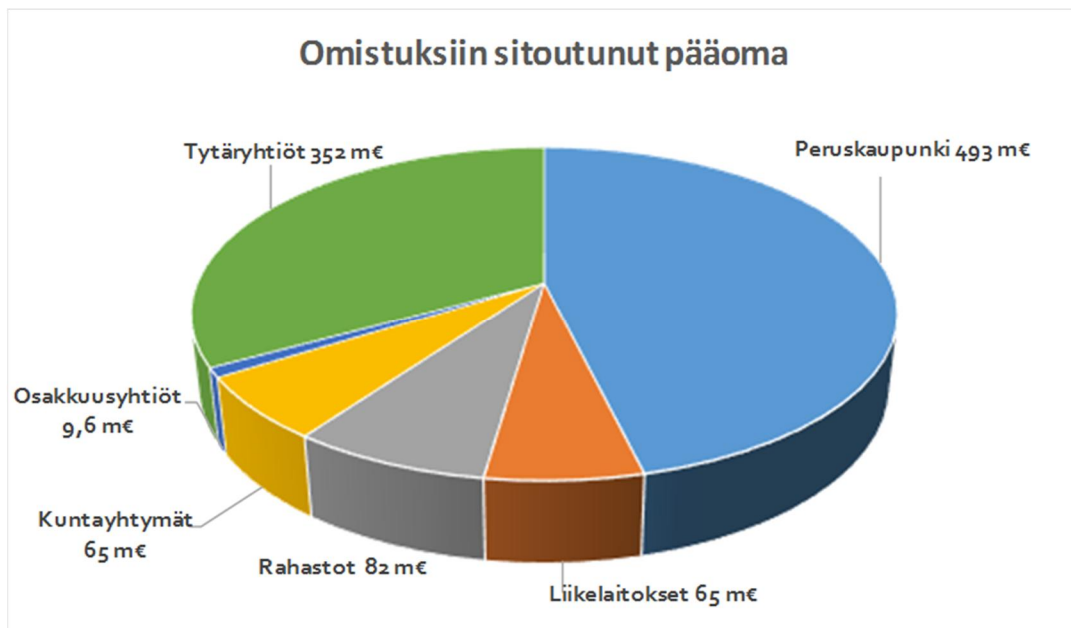
4. Joensuun konsernin omaisuus ja sen tarkastelukulmat

Omistajaohjauksen kannalta peruskaupunki, liikelaitos, rahastot ja tytäryhtiöt muodostavat ohjattavimman kokonaisuuden. Näihin omaisuuseriin kaupunki pystyy välittömästi vaikuttamaan omilla päätöksillään. Kuntayhtymissä ja osakkuusyhtiöissä kaupunki on osaomistaja ja ohjausvalta riippuu omistuksen tai muulla perusteella määräytyvän äänivallan suuruudesta ja erityisesti omistajaohjauksen tehokkuudesta.

Konserni voidaan jakaa ohjauksen ja johtamisen kannalta seuraaviin kokonaisuuksiin (1.10.2017):

- peruskaupunki
- liikelaitokset (1 kpl)
- rahastot (2 kpl)
- tytäryhtiöt (17 kpl)
- osakkuusyhtiöt (14 kpl)
- kuntayhtymät (3 kpl)
- säätiöt (6 kpl)

4.1. Omaisuuden arvo

Omistuksiin sitoutunut pääoma taseen loppusumman (31.12.2016) mukaan tarkasteltuna. Konserniin kuuluvat osakkuusyhtiöt ja kuntayhtymät ovat tarkastelussa mukana pelkästään oman pääoman osuuksina.

Omaisuuserien arvot ovat tilinpäätöksen 31.12.2016 mukaisia ja konserniyhtiöiden luettelo tilanteen 1.10.2017 mukainen. Omaisuutena tarkastellaan kaupungin ja liikelaitoksen osalta pysyviä vastaavia (pysyvät vastaavat = aineelliset ja aineettomat hyödykkeet ja sijoitukset). Yhtiöiden ja kuntayhtymien osalta omaisuutta tarkastellaan tilinpäätöksen mukaisesti kaupungin osuutena yhtiön/yhtymän omasta pääomasta.

Peruskaupungin taseessa on suurin osa konsernin omaisuudesta. Peruskaupungin taseessa pysyvien vastaavien arvo on 465 milj. euroa. Joensuun Vesi liikelaitoksen pysyvät vastaavat olivat 49 milj. euroa ja koko konsernin 762 milj. euroa.

Elinkeino- ja tulevaisuusrahastojen arvo oli 82 milj. euroa.

Kaupungin osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta oli 59 milj. euroa ja osakkuusyhtiöiden omasta pääomasta 10 milj. euroa.

Joensuun osuus kuntayhtymien omasta pääomasta oli 65 milj. euroa.

4.2. Omistusten/omaisuuserien tarkastelukulmat

Omistukset voivat olla luonteeltaan:

1. strategisia, kaupungin elinvoimaa, hyvinvointia ja kaupunkiympäristöä kehittäviä
2. palvelutuotannon edellytyksiä turvaavia
3. liiketaloudellisia, taloudellista tuottoa tuottavia

Mikäli omistus ei täytä yhtäkään näistä ehdoista, omistukselle ei ole pääsääntöisesti perustetta. Omistaminen sitoo myös pääomia.

Strateginen omistus tukee konsernistrategian tavoitteita ja antaa mahdollisuuden ohjata toimintaa haluttuun suuntaan.

Palvelutuotannon edellytyksiin liittyvä omistus on tarkoituksenmukaista silloin, kun omistus tarjoaa mahdollisuuden palveluiden kustannustehokkaaseen ja laadukkaaseen tuotantoon ja ei-omistuspohjaiset ratkaisut ovat sitä huonompia. Maakuntauudistuksen valmistelussa ja täytäntöönpanossa merkittävä määrä palvelutuotantoa siirtyy kaupungilta/kuntayhtymältä maakuntahallinnon toiminta- ja rahoitusvastuulle, joten tähän liittyvät omistukset ovat myös arvioitavana ja muutoksessa.

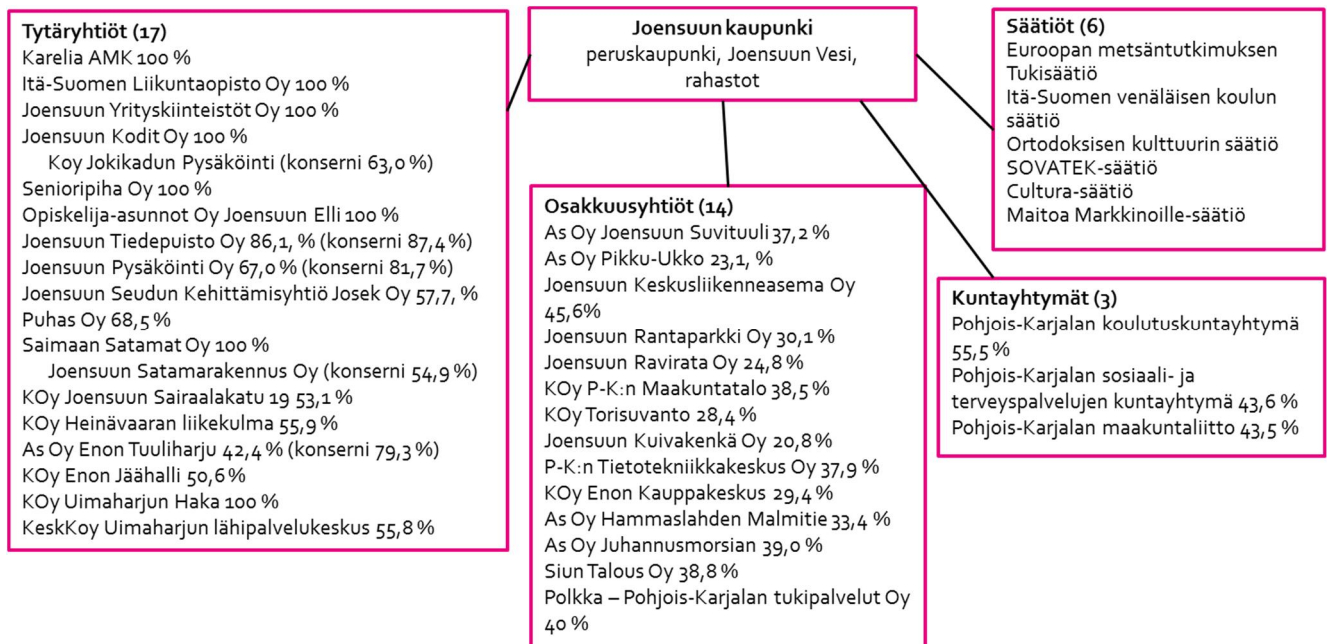
Omistus on liiketaloudellisesti kannattavaa, jos pääoman tuotto ylittää pääoman kustannukset tai tuotto on parempi kuin vaihtoehtoisissa sijoituskohteissa.

Omaisuuksien taloudelliset tuottotavoitteet vaihtelevat omaisuuserittäin. Sellaisellekin omaisuudelle, jolle ei ole asetettu nimenomaista tuottotavoitetta, on kustannuslaskennassa ja tuotteiden ja palveluiden hinnoittelussa huomioitava pääomakustannus. Kaupunginhallitus päättää vuosittain talousarvion täytäntöönpano-ohjeiden yhteydessä sisäisestä laskennallisesta korosta, jota em. laskelmiin on sovellettava. Koron lisäksi pääomakustannuksena on huomioitava suunnitelman mukainen poisto.

Selkeimmät tuottotavoitteet voidaan asettaa liikelaitoksille, yhtiöille ja rahastoille.

Hallinnassa ja käytössä olevan omaisuuden arvo tulee säilyttää. Joissakin omaisuuserissä tavoitteena voi olla omaisuuden arvon kasvattaminen.

5. Joensuun kaupungin konsernirakenne, Joensuun konserni 1.9.2017

6. Joensuun kaupungin omistajapoliittiset linjaukset

6.1. Peruskaupunki

6.1.1. Maa- ja vesialueet

Maa- ja vesialueiden arvo taseessa on 65,8 me (31.12.2016). Maaomaisuuden käypä arvo on huomattavasti suurempi.

Maanomistus jakaantuu seuraavasti:

-	Maa- ja vesialueet oman kunnan alueella	11825	ha
	• asemakaava-alueella olevat maa-alueet	6045	ha
	• asemakaava-alueen ulkopuoliset maa-alueet	5780	ha
	• raakamaa	207	ha
	• vesialueet	673	ha
-	Maa- ja vesialueet muissa kunnissa	687	ha

Kaupungin maanomistus on luonteeltaan ensisijaisesti strategista, kaupungin kehittämisen mahdollistavaa ja turvaavaa omistamista.

Kaupungilla on merkittävästi metsäomaisuutta (pinta-ala 9150 ha), josta saadaan vuosittain taloudellista tuottoa metsän myyntiin perustuen. Metsätalousmetsiä voidaan käyttää tarvittaessa raakamaahankinnoissa vaihto-omaisuutena.

Joensuun kaupunki on vuonna 2003 tehdyllä sopimuksella luovuttanut keskustan läheisten vesialueiden kalastukseen ja metsästyksen liittyvät oikeudet Joensuun kalastuskunnalle.

Kaupungin metsäalueilta on luovutettu metsästysoikeuksia saatujen hakemusten perusteella eri metsästyseuroille määräajaksi tehtävin sopimuksin.

Maapoliittisessa ohjelmassa (KV 30.9.2013) on määritelty kaupungin maaomaisuuteen liittyvät linjaukset. Maapoliittinen ohjelma päivitetään vuonna 2018. Se on yksi kaupunginvaltuuston 25.9.2017 hyväksymän konsernistrategian tavoitteita konkretisoivista toimeenpano-ohjelmista.

Maa-alueiden jalostaminen on peruskaupungin tehtävä. Liikelaitosten ja tytäryhtiöiden vuokraamat tai omistamat maa-alueet, joille ei ole enää tarvetta siinä käyttötarkoituksessa mihin kaupunki on ne luovuttanut, siirretään kaupungin omistukseen. Näin toimitaan, kun se on tarkoituksenmukaista ja palvelee kaupunkiorganisaation kokonaisuutta.

6.1.2. Kiinteät rakenteet ja laitteet

Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden (kadut, sillat, puistot, urheilualueet yms.) omaisuuden arvo säilytetään. Omistajana kaupunki valvoo ja huolehtii, että ulkopuolisten toiminnoilla ei vahingoiteta kaupungin omaisuutta eikä haitata sen myöhempää käyttöä. Kaikesta kaupungin omaisuuteen liittyvistä rakenteista sovitaan aina kirjallisesti.

Kaupungin tehtävänä on huolehtia, että rakenteet ja laitteet toimivat ensisijaisessa käyttötarkoituksessaan. Liikennöintiin ja virkistykseen tarkoitettuja alueita voidaan kuitenkin tilapäisesti vuokrata myös muuhun käyttöön kuten työmaa-alueiksi tai tapahtumien järjestämiseen. Kaupunkirakennelautakunta hyväksyy lupamaksut kaduilla ja muilla yleisillä alueilla tehtävistä töistä.

Tavoitteena on rahoittaa yhdyskuntatekniikan (pl. vesihuolto) investoinnit pitkällä tähtäyksellä maan vuokrauksesta ja myynnistä saatavilla tuloilla. Investointien osalta on tärkeää huolehtia uusinvestointien ja peruskorjausinvestointien tasapainosta.

6.1.3. Koneet ja kalusto

Koneiden ja laitteiden hankinnassa ja ylläpidossa tavoitteeksi asetetaan tehokkuuden lisääminen. Kaikki konehankinnat kilpailutetaan ja hallintamuoto valitaan siten, että kokonaiskustannukset ovat pienimmät. Kaikissa koneiden ja kaluston kilpailutuksissa tulee ottaa huomioon kaupungin ilmasto-ohjelman tavoitteet.

Koneiden ja laitteiden merkkikirjavuutta pyritään vähentämään. Ylläpidon ja korjausten kustannuksia alennetaan ja kustannusseurantaa tehostetaan. Koneiden ja laitteiden yhteiskäyttöä lisätään, jotta niiden käyttö olisi mahdollisimman tehokasta.

Henkilö- ja pakettiautojen omistamisessa siirrytään portaittain leasing-hankintamenettelyyn kaupunginhallituksen 29.5.2017 hyväksymän linjauksen mukaisesti.

6.1.4. Rahat ja pankkisaamiset

Kassavarat ovat vähäiset ja maksuvalmiutta hoidetaan lyhytaikaisella rahoituksella. Kassa vaihtelee kuukauden sisällä voimakkaasti.

Kaupunginvaltuuston päätöksessä sijoitustoiminnan perusteista 27.2.2006 § 28 on linjattu kassavarojen sijoittaminen ja päätetty sijoitusinstrumenteista.

6.1.5. Liikelaitokset

Joensuun Vesi -liikelaitos on Joensuun kaupungin ainoa liikelaitos.

Kuntalain 65 §:n mukaan kunta voi perustaa kunnallisen liikelaitoksen liiketaloudellisten periaatteiden mukaan hoidettavaa tehtävää varten. Kunnan liikelaitos on osa kuntaa. Liikelaitoksen tehtävistä määrätään hallintosäännössä. Joensuun Vesi -liikelaitoksen johtokuntana toimii kaupunkirakennelautakunnan alainen teknisten palvelujen johtokunta.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen tehtävänä on vastata vesihuoltolain (9.2.2001/119) mukaisesta vesihuollosta toimialueellaan noudattaen liiketaloudellisia periaatteita.

Joensuun Vesi -liikelaitoksen taseen loppusumma 31.12.2016 oli 56,2 milj. euroa, josta kiinteiden rakenteiden ja laitteiden arvo muodostaa 81,8 %.

Kaupunginvaltuusto asettaa vuosittain liikelaitokselle taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet.

Vesihuolto on strategisesti tärkeä toiminto. Puhdas vesi on elintärkeää ja puhtaat vesistöt ovat kaupungin kehittämisen kannalta tärkeitä arvoja. Joensuun Vesi jatkaa toimintaansa kaupungin liikelaitoksena.

Omaisuuksien arvo säilytetään riittävien korvausinvestointien ja ylläpidon avulla. Liikelaitoksen nettoinvestoinnit vuonna 2018 ovat talousarvion mukaan 6,5 milj. euroa.

Joensuun Veden tulostavoite vuodelle 2018 on 2,55 milj. euroa. Liikelaitos maksaa kaupungille sen sijoittamasta peruspääomasta tällä hetkellä 6 %:n korvauksen.

Tällä hetkellä kaupungin suunnitelmissa ei ole perustaa uusia liikelaitoksia.

6.1.6. Taseyksikkö

Tilakeskus toimii kaupunkiympäristön toimialaan kuuluvana erillisenä taseyksikkönä. Tilakeskuksesta vastaava luottamushenkilötoimielin on kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto.

Tilakeskuksen tehtävänä on hankkia kaupunkikonsernille tarkoituksenmukaiset toimitilat ja niihin käyttäjien tarvitsemat kiinteistö- ja muut tilapalvelut. Tilakeskus vastaa kaupungin omistaman tilaomaisuuden ylläpidosta, arvon säilyttämisestä, tuottavuudesta, monikäyttöisyydestä ja tehokkaasta käytöstä. Tilakeskuksen investoinnit ovat pitkävaikutteisia, joissa pyritään varmoihin ratkaisuihin, jotta kaupunkilaisille taataan turvalliset ja elinkaarikustannuksiltaan edulliset toimitilat.

Yritystilojen ja vuokra-asuntojen järjestäminen on vastuutettu konsernissa muille yhtiöille. Tilakeskuksella oli vuoden 2016 lopussa 326 rakennusta, joiden huoneistoala oli 331 057 neliometriä ja tekninen arvo 417 615 470 euroa. Päivän arvo eli tekninen arvo/nykyhinta kuvaa jälleenhankinta-arvoa vähennettynä iän, käytön, käyttökelpoisuuden tai muun syyn johdosta tapahtuneella rakennuksen arvon alenemisella.

Rakennusten tasearvo 31.12.2016 oli 154,6 milj. euroa.

Rakennusten tasearvot omaisuuslajeittain:

Asuinrakennukset	0,2 milj. euroa
Hallinto- ja laitosrakennukset	149,9 milj. euroa
Tehdas- ja tuotantorakennukset	0,6 milj. euroa
Muut rakennukset	3,9 milj. euroa

Tilojen hankintavaihtoehtoja ovat omien tilojen hankkiminen tai rakentaminen omaan taseeseen tai vuokraaminen. Talonrakennushankkeita voidaan toteuttaa myös vaihtoehtoisin rahoitusmuodoin, kuten kiinteistöleasing-rahoituksella.

Hankintatavasta päätettäessä otetaan huomioon kaupungin taloudellinen tilanne ja omistajariskit.

Joensuun Tilakeskuksen talonrakennuksen investointiohjelma hyväksytään vuosittain talousarvion yhteydessä. Ohjelmassa yksilöidään yli 0,3 milj. euron hankkeet. Investointiohjelmaan otetaan hankkeet, joilla on hyväksytty hankesuunnitelma tai joiden osalta hankesuunnitelma tulee hyväksymiskäsittelyyn ennen talousarviovuoden alkua.

Tarvittavan rakennusomaisuuden arvoa pidetään yllä jatkuvan kunnossapidon periaatteella. Rakennuksiin sidotun pääoman määrää ja ylläpitokuluja pyritään minimoimaan tehostamalla tilojen käyttöä ja luopumalla tarpeettomista tiloista, mitä varten kiinteistöomaisuus on salkutettu.

Rakennusomaisuuden hallintaa ja kehittämistä varten rakennukset on jaettu viiteen eri omaisuussalkkuun. Nämä viisi omaisuussalkkua ovat strategisesti tärkeät omistukset, kehitettävät rakennukset, realisoitavat rakennukset, kulttuurihistoriallisesti arvokkaat rakennukset ja käytön kannalta tärkeät ei omistettavat rakennukset. Salkutukseen perustuvien toimenpiteiden avulla voidaan mm. vähentää korjausvelkaa ja lisätä investointien tehokkuutta. Korjausvelkaa on tämän avulla saatu vähennettyä vuoden 2009 lopun 52,7 milj. eurosta vuoden 2016 lopun 39,6 milj. €.

Tilakeskuksen taseessa oleville rakennuksille määritellään pääoman tuottotavoite siten, että se riittää rahoittamaan korvausinvestointeja. Pääomavuokran tuottotavoitteet ovat seuraavat:

- kaupungin omistuksessa olevat rakennukset: 6 %:n korko tekniselle arvolle + maa-alueen vuokra
- osakehuoneistot: 6 %:n korko osakepääomalle

Tilakeskus maksaa kaupungille 6 %:n korvauksen peruspääomastaan.

Siun sotelle, pelastuslaitokselle ja Polkka Oy:lle on vuoden 2017 alusta vuokrattu kaupungin tiloja yhteensä 61 936 htm² verran.

6.1.7. Taserahastot

Tulevaisuus- ja elinkeinorahastot (taserahastot) toimivat omina taseyksikköinä. Niihin siirrettiin v. 2000 osa (48,77 milj. euroa) Joensuun Energia Oy:n osakkeiden kauppahinnasta, tulevaisuusrahaston pääomaksi 37,0 milj. euroa ja elinkeinorahaston pääomaksi 11,77 milj. euroa.

Tulevaisuusrahaston tarkoituksena on lisätä kaupungin ja sen asukkaiden hyvinvointia edistämällä pääasiassa korkeaan osaamiseen perustuvien työpaikkojen lisäämistä ja niiden säilyttämistä. Rahaston tuotosta voidaan käyttää rakennusindeksin muutoksen ylittävä osa.

Elinkeinorahaston tarkoituksena on edistää kaupungin elinkeinopolitiikan tavoitteita ja työllisyyttä. Elinkeinorahaston pääomaa ja tuottoa voidaan käyttää rahaston tarkoituksen mukaisiin strategisesti merkittäviin ja/tai välittömästi työllisyyttä edistäviin hankkeisiin.

Tasearvo 31.12.2016 on tulevaisuusrahaston osalta 64, 2 milj. euroa ja elinkeinorahaston osalta 17, 6 milj. euroa.

Tulevaisuusrahaston markkina-arvo 30.9.2017 oli 73,2 milj. euroa ja elinkeinorahaston salkun markkina-arvo 20,42 milj. euroa. Lisäksi elinkeinorahastosta annetusta 4,2 milj. euron lainasta Joensuun Tiedepuisto Oy:lle on jäljellä 1,1 milj. euroa.

Rahastojen pidemmän aikavälin tuottotavoite on noin 5 %. Rahastojen tilikauden tulos on ollut viime vuosina vuositasolla keskimäärin noin 3 milj. euroa.

Rahastoille asetetaan talousarviossa vuosittainen tavoite markkina-arvojen kehityksestä markkinatilanne huomioiden sekä tilikauden tulosta koskeva tavoite. Rahastojen tuottotavoite vuoden 2018 talousarviossa on korkosijoitusten heikko tuotto-odotus huomioiden 3 %. Tilikauden tulostavoite on 3,5 milj. euroa.

Rahastot on tarkoitettu pysyviksi tuoton lähteiksi ja niiden sijoitushorisontti on siten pitkä.

Sijoitustoimintaa ohjataan kaupunginvaltuuston hyväksymillä rahastojen säännöillä ja kaupunginhallituksen hyväksymällä rahastojen sijoitussuunnitelmalla. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto valmistelee rahastojen sijoituspolitiikan ja seuraa rahastojen tuottoa. Rahastojen sijoitussuunnitelma on päivitetty viimeksi toukokuussa 2017.

Sekä tulevaisuus- että elinkeinorahastojen merkitys kaupungille on strateginen ja niiden tuotoilla on merkittävästi parannettu kaupungin kehittämisen edellytyksiä ja talouden tasapainoa.

Sijoitustoimintaa ohjataan myös jatkossa edellä esitetyn mukaisesti ja voimassa olevat kaupunginvaltuuston hyväksymät rahastojen säännöt ohjaavat rahastojen käyttöä.

6.1.8. Kaupungin takauspolitiikka

Kunnan lainan taikka takauksen tai muun vakuuden antamisesta säädetään kuntalain 129 §:ssä. Ko. pykälän mukaan kunnan myöntämä laina, takaus tai muu vakuus ei saa vaarantaa kunnan kykyä vastata sille laissa säädetyistä tehtävistä.

Kunta voi myöntää takauksen tai muun vakuuden kilpailutilanteessa markkinoilla toimivan yhteisön velasta tai muusta sitoumuksesta ainoastaan, jos yhteisö kuuluu kuntakonserniin tai se on kuntien tai kuntien ja valtion yhteisessä määräysvallassa.

Konserniyhtiöiden rahoitus- ja sijoitustoiminnassa pyritään koko konsernin kannalta edullisimpiin ratkaisuihin (konserniohjeen mukaisesti keskitetty konsernitoiminto).

Kaupungin takausvastuut konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta olivat 31.12.2016 106,2 milj. euroa.

6.2. Kaupungin tytäryhtiöt

Konsernin osuus tytäryhtiöiden omasta pääomasta oli 31.12.2016 58,9 milj. euroa.

Tytäryhtiöiden toimintaa voidaan kehittää ainakin seuraavilla vaihtoehtoisilla tavoilla:

1. Toiminta jatkuu nykyisellä tavalla (omistus strateginen)
2. Toimintaa laajennetaan tai suunnataan uudelleen (strateginen linjaus)

3. Yhtiön toiminta sulautetaan toiseen yhtiöön (voimavarojen kokoaminen ja resurssien parempi hyödyntäminen)
4. Omistus pohjaa laajennetaan aina osakkuusyhtiöksi asti
5. Omistuksesta luovutaan

Tytärtyhtiöiden kanssa tehdään 2-3 vuotta kattavat tavoite- ja tulossopimukset, joita tarvittaessa tarkistetaan vuosittain talousarvioprosessiin liittyen. Uudet sopimukset laaditaan v. 2017 ja ne hyväksytään omistajaohjauksesta vastaavassa toimielimessä ja ko. yhtiön hallituksessa.

6.2.1. Elinvoimajohtokunnan ohjauksessa olevat elinvoimayhtiöt

Keskeiset elinvoiman vahvistamiseen tähtäävät tytäryhtiöt Joensuun Seudun Kehittämissyhtiö JOSEK Oy, Joensuun Tiedepuisto Oy ja Joensuun Yrityskiinteistöt Oy toimivat Tiedepuistolla sijaitsevilla tiloilla.

Joensuun Seudun Kehittämissyhtiö JOSEK Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiössä on 57,7 % (7 omistajakuntaa) Yhtiön päätoiminnot ovat vastuu seudun elinkeinotoimesta, yritysneuvonta, seudun markkinointi sekä toimialakehitys ja -rahoitus.

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 1,7 milj. euroa.
- Yhtiöllä ei ollut pitkäaikaista vierasta pääomaa.
- Yhtiön oma pääoma oli 30,6 % (0,5 milj. euroa) taseen loppusummasta.

Yhtiön merkitys on strateginen yhtenä merkittävänä toimijana kaupungin elinvoiman vahvistamisessa. Mikäli yhtiön omistus pohja pienenee, yhtenä vaihtoehtona Joensuun kaupunki selvittää mahdollisuutta konsernin elinvoimayhtiöiden fuusiointiin. Ratkaisut asiassa tehdään erilliseen selvitykseen perustuen.

Joensuun Tiedepuisto Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiössä on 86,1 % (konserni 87,4 %). Yhtiö on monipuolinen kehitysorganisaatio, joka tarjoaa sekä asiantuntijapalveluja liiketoiminnan kehittämiseen ja teknologian sekä osaamisen siirtoon että korkealuokkaisia toimitiloja.

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 42,3 milj. euroa.
- Yhtiöllä oli pitkäaikaista vierasta pääomaa 23,4 milj. euroa.
- Yhtiön oma pääoma oli 34,8 % (14,7 milj. euroa) taseen loppusummasta.

Yhtiön merkitys on strateginen yhtenä merkittävänä toimijana kaupungin elinvoiman vahvistamisessa.

Joensuun Yrityskiinteistöt Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiössä on 100 %. Yhtiö vastaa yrityksille suunnattujen toimitilojen rakentamisesta ja vuokraamisesta. Yhtiö omisti vuoden 2016 lopussa yhteensä 340 414 neliometriä vuokrattavaa tilaa.

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 25,6 milj. euroa.
- Yhtiöllä oli pitkäaikaista vierasta pääomaa 15,3 milj. euroa.
- Yhtiön oma pääoma oli 30,1 % (7,7 milj. euroa) taseen loppusummasta.

Yhtiön merkitys on strateginen yhtenä merkittävänä toimijana kaupungin elinvoiman vahvistamisessa.

6.2.2. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olevat tytäryhtiöt

Karelia Ammattikorkeakoulu Oy

Karelia ammattikorkeakoulu on monialainen ammattikorkeakoulu, jonka päätehtäviä ovat koulutustoiminta, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta (TKI) sekä palveluliiketoiminta ja aluekehittäminen. Ammattikorkeakoulua ylläpitää Joensuun kaupungin 100 %:sti omistama Karelia Ammattikorkeakoulu Oy.

Opiskelijamäärä v. 2017 on noin 3.800 ja ammattikorkeakoulussa työskentelee n. 330 asiantuntijaa.

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 10,5 milj. euroa.
- Yhtiöllä oli pitkäaikaista vierasta pääomaa 0,4 milj. euroa.
- Yhtiön oma pääoma oli 69,6 % (7,3 milj. euroa) taseen loppusummasta.

Yhtiö toimii Joensuun kaupungilta vuokraamissaan tiloissa. Yhtiön tulee edelleen tiivistää tilankäyttöä.

Yhtiön merkitys on strateginen ja sen rooli on keskeinen konsernistrategian vision ja sen teemojen toteuttamisessa.

Joensuun Pysäköinti Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiössä on 67,0 % (konserni 81,7 %). Yhtiön tehtävänä on vastata osaltaan pysäköintipaikkojen järjestämisestä Joensuun kaupungin alueella.

Pysäköintipaikkojen määrä vuoden 2017 lopussa on 1.800 kpl, joista pysäköintihalleissa 916 paikkaa. Vuoden 2017 loppuun mennessä perustetaan yhtiön tytäryhtiöksi Joensuun Niskaparkki Oy.

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 9,2 milj. euroa.
- Yhtiöllä ei ollut pitkäaikaista vierasta pääomaa.
- Yhtiön oma pääoma oli 98,7 % (9,1 milj. euroa) taseen loppusummasta.

Vuonna 2017 yhtiö ottaa pitkäaikaista lainaa pysäköintitalon rakentamiseen 2,0 milj. euroa, jolle kaupunginvaltuusto on myöntänyt omavelkaisen takauksen (80 %:lle lainasta).

Yhtiön merkitys on ollut lähtökohtaisesti strateginen, mutta toimintaympäristön muutoksen myötä muuttunut myös taloudelliseksi. Yhtiöllä on erityinen strateginen merkitys

kaupunkiympäristön kehittämisessä ja konsernistrategian teemojen kestävyys ja vetovoima edistämässä.

Yhtiöltä edellytetään taloudellista tuottoa, jolla osaltaan turvataan yhtiön toiminnan kehittäminen toimintaympäristön muutoksen ja konsernistrategian tavoitteiden suuntaisesti ja toiminnan kehittämiseen liittyvien investointien toteuttaminen.

Itä-Suomen Liikuntaopisto Oy

Kaupungin omistus yhtiössä on 100 %. Yhtiön tarkoituksena on liikunnan koulutuspalveluiden tuottaminen ja se on yksi kolmesta alueellisesta liikunnan koulutuskeskuksesta. Yhtiöjärjestyksen mukaan toimialana on myös rakentaa ja ylläpitää vapaa-ajanviettoa palvelevia rakennuksia ja laitoksia.

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 1,0 milj. euroa.
- Yhtiöllä oli pitkäaikaista vierasta pääomaa 84 000 €
- Yhtiön oma pääoma oli 67,8 % (0,69 milj. €) taseen loppusummasta.

Yhtiön toiminta jatkuu nykyisellä tavalla. Toimintaan vaikuttaa merkittävästi valtiolta (Opetusministeriö) saatava tulo-rahoitus. Kaupungin avustus yhtiölle on ollut vuosittain 150.000 €. Yhtiön tulo-rahoitus perustuu edellä esitettyyn julkiseen rahoitukseen, joten yhtiön toiminnassa tulee pystyä nopeastikin reagoimaan mahdollisiin muutoksiin.

Yhtiön omistus on strateginen ja sen toiminta tukee konsernistrategian visiota ja teemoja.

Vuokra-asuntoyhtiöt Joensuun Kodit Oy ja Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli

Yhtiöiden asuntokantaa lisätään tarpeen mukaan.

Asuntojen hinta- ja laatutason tulee olla kilpailukykyisiä.

Omaisuuksien arvo tulee säilyttää. Heikkokuntoisista ja pysyvästi vajaakäytössä olevista rakennuksista luovutaan.

Yhtiöiden tulee kattaa kustannuksensa perittävillä vuokrilla ottaen huomioon voimassa olevat lainsäädökset.

Joensuun kaupunki voi myöntää tapauskohtaisesti harkiten yhtiöille ns. kolmassijalainaa uustuotanto- ja peruskorjauskohteisiin omarahoitusosuudeksi talousarviomäärärahojen ja asiasta kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston antamien perusteiden mukaisesti. Kolmassijalainasta peritään peruskoron mukaista korkoa.

Joensuun Kodit Oy

Kaupungin omistus yhtiössä on 100 %. Yhtiö omistaa ja ylläpitää vuokra-asuntoja (v.2017 4.707 asuntoa).

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 180,3 milj. euroa.
- Yhtiöllä oli pitkäaikaista vierasta pääomaa 142,6 milj. €
- Yhtiön oma pääoma oli 7,2 % (12,9 milj. €) taseen loppusummasta..

Joensuun Kodit Oy vastaa konsernin taseeseen rakennettavista erityisryhmien asunnoista. Maakuntauudistuksen vaikutukset otetaan huomioon jatkosuunnittelussa.

Yhtiön omistus on strateginen ja sen toiminta tukee konsernistrategian teemoja.

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli

Kaupungin omistus yhtiössä on 100 %. Yhtiö omistaa ja ylläpitää opiskelija-asuntoja (v. 2017 n. 3.600 asuntopaikkaa).

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 62,3 milj. euroa.
- Yhtiöllä oli pitkäaikaista vierasta pääomaa 42,7 milj. €
- Yhtiön oma pääoma oli 0,75 % (0,47 milj. €) taseen loppusummasta.

Savonlinnan opettajakoulutuksen siirtyessä Joensuuhun v. 2018 tekee Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli useiden kohteiden investoinnit.

Opiskelija-asunnot Oy Joensuun Elli hoitaa myös Joensuun Kodit Oy:n asiakas- ja asukaspalvelutoiminnan sekä isännöinnin. Yhtiöiden johto sekä Joensuun kaupungin asuntotoimisto sijoittuvat samoihin tiloihin. Asuntotoimiston ja Ellin yhteistyötä ja resurssien käyttöä edelleen tiivistetään.

Yhtiön omistus on strateginen ja sen toiminta tukee konsernistrategian teemoja.

Puhas Oy

Kaupungin omistus yhtiössä on 68,5 % (muut osakkaat 4 muuta seudun kuntaa) Yhtiö tuottaa seudulliseen jätehuoltoon, jätteiden kuljetukseen ja lajitteluun sekä kaatopaikan ylläpitoon liittyvät palvelut. Orgaanisten jätteiden kaatopaikkakielto on astunut voimaan.

Yhtiö varautuu kaatopaikan jälkihoitoon liittyviin pitkäaikaisiin lainsäädännön edellyttämiin velvoitteisiin.

31.12.2016 tilinpäätöstietojen mukaan:

- Yhtiön taseen loppusumma oli 12,9 milj. euroa.
- Yhtiöllä ei ollut pitkäaikaista vierasta pääomaa.
- Yhtiön oma pääoma oli 64,4 % (8,3 milj. euroa) taseen loppusummasta.

Yhtiöjärjestyksen mukaan yhtiö ei jaa osinkoa.

Jätteiden lajittelutoiminnan kehittämistä jatketaan Kontiosuon jätekeskuksella ja osakaskuntiin on perustettu jäteasemia.

Yhtiö on mukana kahdeksan jätehuoltoyhtiön ja Varkauden Aluelämmön muodostamassa Riikinvoima Oy:ssä, joka on rakennuttanut ekovoimalaitoksen Leppävirran Riikinnevalle.

Lainsäädännön muutokset vaikuttavat merkittävästi Puhas Oy:n ja muiden kunnallisten jätehuoltoyhtiöiden toimintaan ja niiden tulee järjestää toimintansa ja taloutensa muutoksessa mahdollisimman hyvin. Konsernistrategian näkökulmasta yhtiö toteuttaa kestävästä kaupungin teemaa.

6.2.3. Hallintopalvelujen ohjauksessa olevat tytäryhtiöt

Senioripiha Oy

Yhtiö on 100 %:sti kaupungin omistama ja sen tehtävä oli Senioripihahankkeen toteuttaminen. Tällä hetkellä yhtiö on "pöytälaatikkoyhtiö" ja sillä ei ole varsinaista toimintaa.

Saimaan Satamat Oy

Yhtiö on 100 %:sti kaupungin omistama ja sen toimialana on satamapalveluihin ja satamaan liittyvien toimintojen järjestäminen sekä rahti- ja matkustajasatama-alueiden sekä pienvenesatamien, rakennusten ja rakenteiden omistaminen, vuokraaminen ja ylläpito. Yhtiön toimintaa voidaan pitää osin strategisena (Joensuu syväsataman toiminta) että palvelutuotantoa ylläpitävänä ja kehittäväenä (pienvenesatamat).

Muita tytäryhtiöitä ovat KOy Joensuun Sairaalakatu 19, KOy Heinävaaran liikekulma, KOy Enon Jäähalli , KOy Uimaharjun Haka ja As Oy Enon Tuuliharju ja KeskkOy Uimaharjun lähipalvelukeskus.

Hallintopalvelujen ohjauksessa olevien tytäryhtiöiden osalta kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto tekee tarvittaessa omistajuuteen liittyvät yhtiön toimintaan nähden merkittävät linjaukset.

6.3. Osakkuusyhtiöt ja muut yhtiöomistukset

6.3.1. Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaoston ohjauksessa olevat osakkuusyhtiöt ja muut yhtiöomistukset

Pohjois-Karjalan Sähkö Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 6,9 % ja kaupunki on Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy:n jälkeen suurin yksittäinen osakkeenomistaja. Yhtiöltä on saatu vuosittain osinkotuloja runsas 0,3 milj. euroa.

Pohjois-Karjalan Energiaholding Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 13,35 %.
Yhtiöltä on saatu vuosittain osinkotuloja runsas 0,3 milj. euroa.

Seuraavien alla olevien yhtiöiden osalta vireillä olevien toimintaympäristön muutosten (mm. maakuntaudistus) vaikutuksia seurataan ja varaudutaan omistajapolitiisiin linjauksiin.

Pohjois-Karjalan Tietotekniikkakeskus Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 37,9 %.

Siun Talous Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 38,8 %.

Polkka – Pohjois-Karjalan Tukipalvelut Oy

Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 40 %.

6.3.2. Hallintopalvelujen ohjauksessa olevat osakkuusyhtiöt

Joensuun Rantaparkki Oy on pysäköintilaitosrakennus, joka palvelee mm. kaupungin omistamia kiinteistöjä (Jokikatu 8 ja Penttilänkatu 7-9). Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 30,1 %.

Joensuun Kuivakenkä Oy hoitaa kaupunkikeskustan katulämmityksen rakentamisen ja ylläpidon. Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 20,8 %. Katulämmitetyn osan laajentuessa ratkaistaan Joensuun kaupungin osallistuminen mahdolliseen osakeantiin.

Joensuun Keskusliikenneasema Oy
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 45,6 %.

As Oy Joensuun Suvituuli
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 37,2 %.

As Oy Pikku-Ukko
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 23,1 %.

Joensuun Ravirata Oy
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 24,8 %.

KOy P-K:n Maakuntatalo
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 38,5 %.

KOy Torisuvanto
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 28,4 %.

KOy Enon Kauppakeskus
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 29,4 %.

As Oy Hammaslahden Malmitie
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 33,4 %.

As Oy Juhannusmorsian
Kaupungin omistusosuus yhtiön osakkeista on 39,0 %.

Hallintopalvelujen ohjauksessa olevien osakkuusyhtiöiden ja tätä pienempien yhtiöomistusten osalta kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto tekee tarvittaessa omistajuuteen liittyvät yhtiön toimintaan nähden merkittävät linjaukset.

Hyväksytyn aiesopimuksen perusteella Keskusliikenneasemasta tulee kaupungin tytäryhtiö tammikuussa 2018.

6.4. Säätö

Säätö on oikeushenkilö, joka muodostuu tiettyyn tarkoitukseen käytettäväksi luovutetusta omaisuudesta. Säätöitä koskee säätölaki.

Kaupunki osallistuu säätiöiden toimintaan vain erikseen päätetyissä tapauksissa. Tällä hetkellä kaupunki on mukana tehtyihin päätöksiin perustuen seuraavissa säätiöissä:

Euroopan metsäntutkimuksen tukisäätiö

Säätiö on perustettu v. 1997. Säätiön tehtävänä on edistää ja tukea Euroopan metsäinstituutin (EFI) toimintaa, eurooppalaista metsä- ja ympäristöalan tutkimusta ja tukea kansainvälisiä metsä- ja ympäristöalan tutkijoita erityisesti Joensuussa. Joensuun kaupunki nimeää kaksi edustajaa säätiön hallitukseen. Kaupunki ei tue taloudellisesti säätiötä.

Itä-Suomen venäläisen koulun säätiö

Säätiö on perustettu v. 1981 ja sen tarkoituksena on edistää venäjän kielen ja kulttuurin opetusta sekä tuntemusta Suomessa samoin kuin edistää kulttuurisuhteita itärajan yli. Säätiö ylläpitää suomalais-venäläistä koulua Imatralla, Joensuussa ja Lappeenrannassa. Koulu on perustettu vuonna 1997 ja se on Suomen ainoa pääkaupunkiseudun ulkopuolella toimiva kielikoulu. Koulu tarjoaa Joensuussa opetusta esiopetuksesta lukioon ja siten se vastaa osaltaan Joensuun kaupungin koulutuspalveluista. Joensuun kaupunki nimeää edustajansa säätiön hallitukseen. Säätiön tulee pyrkiä rahoittamaan toimintansa opetukseensa saamalla yksikkörahoituksella.

Ortodoksisen kulttuurin säätiö

Säätiö on perustettu v. 1981 ja perustajayhteisöt olivat Joensuun kaupunki, Joensuun ortodoksinen seurakunta, Karjalaisen kulttuurin edistämissäätiö, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto ja Pohjois-Karjalan Yliopistoseura. Säätiön tehtävänä on tukea ja edistää ortodoksisen kulttuurin tutkimusta ja tunnetuksi tekemistä Suomessa. Säätiö on rakennuttanut ja perustanut v. 2009 avatun Ortodoksisen kulttuurikeskuksen. Kaupunki nimeää edustajansa säätiön hallintoon.

SOVATEK –säätiö

Kaupunginhallituksen omistajaohjausjaosto on esittänyt säätiölle, että säätiö muuttaisi sääntöjään siten, että Joensuun kaupungilla ei enää olisi edustusta säätiön hallintoelimissä. Ko. toiminta (päihdepalvelut) on siirtynyt Siun sotelle.

Cultura –säätiö

Säätiö aloittanut toimintansa 1.1.2013. Säätiön perustajia ovat mm. opetus- ja kulttuuriministeriö sekä sellaiset kaupungit, joissa on merkittävää venäjänkielistä väestönosaa. Säätiön tarkoituksena on kehittää ja vahvistaa venäjänkielisen väestön kielellistä identiteettiä, edesauttaa venäjänkielisen kulttuurin kehittymistä Suomessa sekä muutoin kehittää kaksisuuntaista ja monialaista integraatiota sekä kulttuurien välistä vuorovaikutusta kansallisesti ja kansainvälisesti. Kaupunki ei tue taloudellisesti säätiötä.

Maitoa Markkinoille –säätiö

Kaupunginvaltuusto päätti osallistumisesta säätiöön v. 2012 (mukana 6 muuta kuntaa) . Säätiön tavoitteena on edistää lypsykarjataloutta sekä nautakarjan kasvatusta Itä-Suomessa mm. antamalla takauksia lypsykarjatalouden ja nautakarjan kasvatuksen investointiluottoihin. Joensuun kaupungin sitoumus takaustappioista on 2.769 500 euroa.

Joensuun kaupunki nimeää säätiön hallitukseen kolme jäsentä.

6.5. Kuntayhtymät

Omistajaohjaus toteutuu kuntayhtymien hallinnossa olevien edustajien ja heille annettujen toimintaohjeiden kautta ja viime kädessä yhtymävaltuuston päätöksillä.

Joensuun kaupunki on jäsenenä seuraavissa kuntayhtymissä:

- *Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä*
- *Pohjois-Karjalan maakuntaliitto*
- *Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä*

Kuntayhtymä	Kaupungin omistusosuus	Osuus omasta pääomasta
Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä	55,50 %	45,7 milj. euroa
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto	43,45 %	0,9 milj. euroa
Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä	43,57 %	18,5 milj. euroa

Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä

Joensuun kaupunki valitsee koulutuskuntayhtymän valtuustoon 22 jäsentä vaalikaudeksi kerrallaan. Kullakin jäsenkunnalla on yksi edustaja jokaista alkavaa 3.500 asukasta kohden. Valtuustossa on yhteensä 55 jäsentä.

Kuntayhtymä ei perussopimuksen mukaisesti maksa jäsenkuntien sijoittamalle peruspääomalle korkoa. Kaupunki ei rahoita kuntayhtymän toimintaa vaan se rahoittaa toimintansa ja investointinsa rahoituslainsäädännön mukaisella yksikköhintarahoituksella, valtionosuuksilla ja muilla toiminnasta saatavilla tuloilla.

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto

Joensuun kaupunki valitsee kuntayhtymän edustajainkokoukseen 22 edustajaa, jotka kokouksessaan valitsevat jäsenkuntia edustavat maakuntavaltuuston jäsenet. Edustajainkokouksessa kullakin jäsenkunnalla on yksi edustaja jokaista alkavaa 3.500 asukasta kohden. Valtuustossa on yhteensä 55 jäsentä.

Peruspääomalle maksettavasta korosta ei ole perussopimuksessa mainintaa.

Se määrä, joka talousarvion mukaan muiden tulojen lisäksi tarvitaan menojen suorittamiseen, kootaan varainhoitovuoden maksuosuuksina. Jäsenkuntien maksuosuudet määräytyvät viimeksi vahvistettujen, jäsenkunnissa verotulotasauksen perusteena olevien laskennallisten verotulojen suhteessa.

Maakuntaudistuksen toteutuessa Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toiminta päättyy. Kuntayhtymän taseen ylijäämä ja rahastoidut varat tulee tulouttaa jäsenkunnille hyvissä ajoin ennen toiminnan päättymistä.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymä

Joensuun kaupunki valitsee kuntayhtymän valtuustoon 22 jäsentä vaalikaudeksi kerrallaan. Kullakin jäsenkunnalla on yksi edustaja jokaista alkavaa 3.500 asukasta kohden. Valtuustossa on yhteensä 55 jäsentä.

Pohjois-Karjalan sosiaali- ja terveystalvelujen kuntayhtymää koskevan perussopimuksen 21 §:n mukaan kuntien yhteisessä omistajaohjauksessa yhtymähallitus neuvottelee kuntien kanssa kuntayhtymän taloudesta ja investointitarpeista.

Perussopimuksen 24 §:n mukaan järjestämis- ja tuottamisvastuun aiheuttamat nettokustannukset rahoitetaan jäsenkuntien suorittamalla korvauksella (=kuntien maksuosuudet). Omistajaohjauksessa määrätään maksuosuuksilla kerättävän määrän muutos vuosittain. Muutoksen pohjana käytetään kuluvan vuoden ennustetta (Siun sote). Kuntien yhteisen omistajaohjauksen määrittämän talousarviokehityksen pohjalta hyväksytyt talousarvio on kuntayhtymää sitova. Kuntayhtymän ali-/yliäämää ei tasata vuosittain.

Lisäksi perussopimuksen 24 §:ssä määritetään kuntien maksuosuuksien määräytymisen perusteet. Sosiaali- ja terveystalvelujen maksuosuus määräytyy vuoden 2018 loppuun saakka rahoitusmallilla, jossa käytön mukainen osa on 95 % ja asukasluvun mukainen osa 5 %. Kunnan talousarviovuoden käytön mukainen osa perustuu kuluvan vuoden ennusteen ja kahden edellisen vuoden tilinpäätöksiin, joita painotetaan suhteellisesti seuraavasti; kuluva vuosi 50 %, edellinen 30 % ja sitä edellinen 20 %. Kunnan talousarviovuoden maksuosuus on lopullinen. Vuoden 2019 alusta lukien kuntien maksuosuudet määräytyvät kokonaan palvelujen käytön perusteella.

Maakuntaudistuksen toteutuessa kuntayhtymän toiminta lakkaa. Maakuntaudistuksen jatkovalmistelun yhteydessä selvitetään ja varmistetaan sellaisen omaisuuden jääminen kuntiin, jonka ei ole perusteltua siirtyä maakunnalle maakunnan uusien tehtävien näkökulmasta.

7. Voimassaolo ja asiakirjan päivittäminen

Omistajapoliittiset linjaukset astuvat voimaan heti kaupunginvaltuuston päätöksestä. Asiakirja on voimassa toistaiseksi ja siihen tehdään toimintaympäristön muutoksesta johtuen päivitys valtuustokauden aikana tarvittaessa.